

Dret de la seguretat social I

Codi: 100501

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500258 Relacions Laborals	OB	3	1

Professor de contacte

Nom: Angel Giménez Ricart

Correu electrònic: Angel.Gimenez@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: No

Grup íntegre en espanyol: Sí

Equip docent

Lluis Moya Soler

Maria Pilar Garcia Lopez

Anna Maria Belmonte Garrido

Prerequisits

Per realitzar un correcte seguiment d'aquesta assignatura és necessari haver superat prèviament les assignatures "Dret del Treball I" i "Dret del Treball II", donat que tan una com l'altra ofereixen una formació bàsica en relació al marc jurídic de les relacions laborals individuals i col·lectives sense la qual no es poden entendre ni analitzar adequadament les qüestions que es tracten a "Dret de la Seguretat Social I".

Objectius

L'objectiu essencial d'aquesta assignatura és l'adquisició de nocions bàsiques de Seguretat Social, el coneixement i comprensió de les institucions jurídiques instrumentals de la mateixa (estructura, gestió cotització, enquadrament) i l'estudi d'algunes prestacions (IT, Maternitat, Paternitat, Atur).

Competències

- Aplicar les tecnologies de la informació i de la comunicació en els diferents àmbits d'actuació.
- Assessorar i gestionar en matèria de seguretat social, assistència social i protecció social complementària.
- Comunicar i defensar un projecte oralment.
- Expressar idees o fets d'una manera clara i persuasiva.
- Preparar, redactar i formalitzar els escrits generals en els tràmits administratius i judicials.
- Redactar i formalitzar informes i escrits.
- Tenir capacitat de decisió, agudesa per prendre decisions i capacitat de jutjar.
- Treballar de manera autònoma.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar les tecnologies de la informació i de la comunicació en els diferents àmbits d'actuació.
2. Classificar les prestacions del sistema de seguretat social: assistència sanitària, incapacitat temporal, maternitat, paternitat i incapacitat permanent.
3. Comprendre el significat i el procediment de cada un dels tràmits i els mitjans d'impugnació en cada supòsit.
4. Comunicar i defensar un projecte oralment.
5. Expressar idees o fets d'una manera clara i persuasiva.
6. Redactar i formalitzar informes i escrits.
7. Tenir capacitat de decisió, agudeses per prendre decisions i capacitat de jutjar.
8. Treballar de manera autònoma.

Continguts

UNITAT 1. FORMACIÓ HISTÒRICA I CONFIGURACIÓ.

- 1.- Els riscos socials i la protecció dels estats de necessitat.
- 2.- Tècniques inespecífiques i Tècniques específiques de protecció
- 3.- Concepte i models de sistemes de Seguretat Social.
- 4.- El sistema espanyol de Seguretat Social.
  - 4.1.-Antecedents normatius i situació actual.
  - 4.2.-El model constitucional de sistema de Seguretat Social. Nivells del sistema
- 5.- Fonts del sistema de Seguretat Social: Fonts Internacionals y fonts internes
- 6.- Competències de les Comunitats Autònomes en matèria de Seguretat Social.

UNITAT 2. CONFIGURACIÓ I ÀMBIT SUBJECTIU DEL SISTEMA DE SEGURETAT SOCIAL.

- 1.- Estructura del nivell contributiu de la Seguretat Social. Àmbit subjectiu del sistema de la Seguretat Social. Criteris delimitadors
- 2.- Acció protectora del sistema de la Seguretat Social. Concepte i aspectes generals.
- 3.- La prestació:
  - 3.1: Concepte
  - 3.2: Classes
  - 3.3: Característiques
  - 3.4: Requisits
  - 3.5: Prescripció i caducitat.
  - 3.6: Reintegrament .

UNITAT 3. GESTIÓ DE LA SEGURETAT SOCIAL.

- 1.- Gestió de la Seguretat Social. Concepte
- 2.- Entitats gestores i Serveis Comuns

2.1: Concepte, enumeració i funcions.

2.2: Organització.

3.- Entitats col·laboradores: Les Mútues.

4.- La col·laboració de les empreses.

UNITAT 4. EL RÈGIM GENERAL : AMBIT SUBJECTIU I ACTES D'ENQUADRAMENT.

1.- Àmbit subjectiu del Règim General.

1.1. Criteris de delimitació

1.2. Subjectes protegits: inclusions, exclusions i assimilats

1.3.. L'enquadrament dels socis i alts càrrecs de les societats mercantils

2.- Inscripció.

2.1. Concepte.

2.2. Subjectes.

2.3. Forma

2.4 Efectes

3.- Afiliació.

3.1. Concepte.

3.2. Subjectes.

3.3. Forma

3.4. Efectes.

4.-Altes

4.1 Concepte

4.2 Subjectes i forma

4.3 Efectes

4.4 Classes

5.-Baixes

5.1 Concepte

5.2 Subjectes y Forma

5.3 Efectes

UNITAT 5. FINANÇAMENT, COTITZACIO I RECAPTACIO

1.-Finançament de la Seguretat Social. Concepte i Fonts

2.-Cotització.

- 2.1. Concepte.
- 2.2. Subjectes: obligats i responsable.
- 2.3. Responsabilitats derivades en matèria de cotització.
- 2.4. Conceptes per als que es cotitza.
- 2.5: El mecanisme de la cotització
  - 2.5.1: Base
  - 2.5.2: Tipus
  - 2.5.3: Quota.
  - 2.5.4: Supòsits especials
- 3.- La recaptació: Concepte i classes:
  - 3.1: La recaptació voluntària:
    - 3.1.1: Concepte.
    - 3.1.2: Forma
    - 3.1.3: La presentació de documents
    - 3.1.4: Efectes.
    - 3.1.5: Reclamacions Administratives
  - 3.2: La recaptació executiva
- 4.- L'aplaçament de deutes

UNITAT 6. ACCIDENT DE TREBALL I MALALTIA PROFESSIONAL. RESPONSABILITATS.

- 1.- Fet Causant professional. Conseqüències
- 2.- Accident de treball. Concepte, elements i delimitació.
- 3.- La malaltia professional. Concepte i elements
- 4.- Les responsabilitats empresarials
  - 4.1: Responsabilitats en matèria de accidents de treball i malaltia professional
  - 4.2: Responsabilitats en matèria de prestacions : Els principis d'automaticitat i subsidiarietat.
  - 4.3: Altres responsabilitats

UNITAT 7. INCAPACITAT TEMPORAL PER AL TREBALL

- 1.- Concepte.
- 2.- Subjectes beneficiaris i requisits.
- 3.- Prestacions.

4.-Gestió i dinàmica de la prestació.

UNITAT 8. ATUR.

1.-Concepte.

2.-Suposits i beneficiaris.

3.-Nivell contributiu:

3.1: Requisits

3.2: La situació legal de desocupació

3,3: La prestació: Càlcul, dinàmica y gestió

3.4.-La capitalització de la prestació

4.-Nivell assistencial

4.1.-Situacions protegides

4.2.-Requisits

4.3.-Prestació

4.4.-Classes

UNITAT 9. RISC DURANT L'EMBARÀS I LA LACTÀNCIA NATURAL. PRESTACIONS DE MATERNITAT I PATERNITAT.

1.- La prestació per risc durant l'embaràs.

1.1.-Concepte i subjectes beneficiaris.

1.2.-Requisits i contingut.

1.3.-Gestió i dinàmica de la prestació.

2.-La prestació per risc durant la lactància natural.

2.1.-Concepte i subjectes beneficiaris.

2.2.-Requisits i contingut.

2.3.-Gestió i dinàmica de la prestació.

3.-La prestació per maternitat.

3.1.-Concepte.

3.2.-Beneficiaris i requisits.

3.3.-Prestacions.

3.4.-Gestió i dinàmica de les prestacions.

4.-La prestació per paternitat.

4.1.-Concepte.

4.2.-Beneficiaris i requisits.

4.3.-Prestació.

4.4.-Gestió i dinàmica de la prestació.

5.-La prestació per cura de fill amb cancer o altre malaltia greu

5.1.-Concepte

5.2.-Beneficiaris i requisits

5.3.-Prestació

5.4.-Gestió i dinàmica de la prestació

Metodologia

El procés d'aprenentatge dels/les alumnes en el marc d'aquesta assignatura s'organitzarà a partir dels tres tipus d'activitats formatives que s'exposen a continuació:

1. ACTIVITATS DIRIGIDES

Les activitats dirigides són totes aquelles que es desenvolupen a l'aula, en els horaris previstos per a l'assignatura i sota la direcció del professor. Poden ser de caire teòric o pràctic.

1.1. Classes teòriques

Consisteixen en l'exposició per part del professor de diversos aspectes del temari, prenent com a base la normativa aplicable i els esquemes que prèviament s'hauran facilitat a través de l'Espai Docent de l'assignatura dins del Campus Virtual. Pel correcte seguiment de les classes teòriques és imprescindible que tots els alumnes i les alumnes disposin durant les classes teòriques d'una recopilació de normativa de seguretat social degudament actualitzada. Tanmateix caldrà una edició actualitzada del Estatut dels Treballadors

1.2. Classes pràctiques

Es dediquen a l'execució de 4 activitats pràctiques, cadascuna de les quals inclou un treball previ fora de l'aula (d'un volum aproximat de 8 hores) i un treball presencial a l'aula (diferents sessions segons la matèria d'1,5 hores). A més, pot haver-hi una practica inicial d'una sola sessió, consistent en el visionat i comentari d'una pel·lícula relacionada amb l'assignatura.

Les activitats pràctiques suposaran la realització d'un seguit de tasques de format divers: identificació i estudi del marc normatiu d'una determinada institució, lectura i comprensió de jurisprudència, recerca de fonts bibliogràfiques, càlculs de cotització i de prestacions, etc. La segona sessió presencial a l'aula inclourà una activitat d'avaluació. En alguns casos l'objectiu de les activitats pràctiques serà aprofundir sobre aspectes analitzats en el marc de les classes teòriques i en d'altres tractar qüestions noves, que no s'hauran abordat abans en aquell context.

En la part corresponent al treball previ, les activitats pràctiques es podran executar en grup o individualment. En la part corresponent al treball a l'aula, les activitats pràctiques s'executaran individualment, en tots els casos.

El plantejament de les activitats pràctiques es durà a terme a partir dels supòsits pràctics que es presentaran a classe per part del professor.

2. ACTIVITATS SUPERVISEADES

Les activitats supervisades són les que es duen a terme fora de l'aula, a partir de les indicacions donades pel professor, i queden sotmeses posteriorment a algun procés de supervisió o seguiment per part d'aquest.

Com ja s'ha posat de manifest, el treball previ que impliquen les activitats pràctiques genera una seguit de tasques de format divers que s'ha d'executar fora de l'aula i posteriorment són objecte de supervisió i verificació a través del treball d'aula proposat en el marc de la mateixa activitat.

3. ACTIVITATS AUTÒNOMES

Les activitats autònomes són totes aquelles en les quals els/les alumnes organitzen el seu temps i esforç de forma autònoma, ja sigui individualment o en grup, com la recerca i l'estudi de bibliografia, l'elaboració d'esquemes o resums, etc. En el marc d'aquesta assignatura la part essencial de les activitats autònomes es vincula al seguiment de les classes teòriques i a la preparació de l'examen final teòric.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes pràctiques	18	0,72	
Classes teòriques	27	1,08	
Elaboració de documents jurídics	10	0,4	
Tipus: Supervisades			
Elaboració de resums i esquemes	17	0,68	
Recerca i anàlisi de documentació jurídica (bibliografia, jurisprudència, convenis col·lectius, resolucions administratives, etc.)	15	0,6	
Resolució de casos pràctics	15	0,6	
Tipus: Autònomes			
Estudi	42	1,68	

Avaluació

1. SISTEMES D'AVALUACIÓ I DE QUALIFICACIÓ ORDINARIS: combina l'avaluació continuada de les activitats pràctiques i la resolució d'un examen final teòric.

1.1 Avaluació continuada de les classes pràctiques.

Requereix assistir a les classes pràctiques, lliurar la documentació que en cada cas es requereixi i resoldre a l'aula les activitats avaluables proposades. Per superar la part pràctica de l'assignatura serà necessari haver efectuat la totalitat de les activitats avaluables i no avaluables proposades pel professor responsable i haver aconseguit un nivell de qualitat mínim.

1.2 Examen final teòric ordinari.

Només es podrà realitzar si s'ha superat l'avaluació continuada. Consistirà en la resolució de 7 preguntes breus, totes elles relacionades amb les matèries contingudes al programa de l'assignatura. Cadascuna de les preguntes de l'examen es qualificarà de 0 a 10 punts. La qualificació de l'examen s'obindrà de la suma de la puntuació total obtinguda dividida entre 10. El fet que es deixin dues preguntes en blanc o siguin respostes de forma incorrecta o totalment equivocada, suposarà la qualificació de suspens del examen. En aquest cas la qualificació màxima de l'examen serà de 3 punts.

1.3 Qualificació de l'assignatura amb el sistema d'avaluació ordinari

La puntuació obtinguda en l'avaluació continuada de les activitats pràctiques tindrà un valor del 30% de la qualificació de l'assignatura. La puntuació de l'examen final teòric tindrà un valor del 70% de la qualificació de l'assignatura.

Quan s'hagi superat l'avaluació continuada i s'hagi obtingut una qualificació superior a 3,5 punts a l'examen final teòric (equivalent a 5 sobre 10), la qualificació final de l'assignatura s'obté fent la suma corresponent ponderant la nota de practiques al 30 %. L'assignatura s'aprovarà amb l'obtenció d'una mitjana mínima de 5 sobre 10. Quan la qualificació de l'examen final teòric sigui inferior a 3,5 la nota final serà suspens; en aquest cas, no hi haurà promig amb la avaluació continuada. Quan la qualificació de l'examen final teòric sigui de 3,5 punts, la nota final serà 5 i no hi haurà promig amb la avaluació continuada, sempre que la nota de la part pràctica sigui igual o superior a 1,5. En un altre cas, la nota serà suspens.

2. SISTEMES D'AVALUACIÓ I DE QUALIFICACIÓ SUBSIDIARIS: l'adquisició de les competències s'avalua mitjançant la realització d'un examen de caràcter teoricopràctic.

L'examen subsidiari, de caràcter teoricopràctic, el podran realitzar els alumnes que hagin optat directament per aquest sistema d'avaluació o que no hagin superat l'avaluació continuada. També el podran realitzar els alumnes que hagin seguit el sistema d'avaluació ordinari i no s'hagin presentat o hagin suspès l'examen ordinari (en aquests casos la nota que puguin tenir en l'avaluació continuada, els computa, i només hauràn de fer la part teòrica d'aquest examen subsidiari).

L'examen subsidiari constarà de dues parts:

2.1 Una part teòrica que consistirà en la resolució de 7 preguntes breus, totes elles relacionades amb les matèries contingudes al programa de l'assignatura. Cadascuna de les preguntes de l'examen es qualificarà de 0 a 10 punts. La qualificació de l'examen s'obté de la suma resultant de la puntuació total obtinguda dividida entre 10. Aquesta part de l'examen tindrà un valor del 70% de la nota. El fet que es deixin dues preguntes en blanc o siguin respostes de forma incorrecta o totalment equivocada, suposarà la qualificació de suspens del examen. En aquest cas la qualificació màxima de l'examen serà de 3 punts.

2.2 Una part pràctica que consistirà en la resolució convenientment fonamentada en dret, d'un supòsit pràctic amb el contingut temàtic corresponent a la matèria objecte d'examen. Per a la resolució d'aquesta part només es podrà disposar, com a material de suport, d'un recopilació de normativa laboral i de Seguretat Social, calculadora i calendari. Aquesta part de l'examen tindrà un valor del 30% de la nota.

2.3 La qualificació final de l'examen s'obté fent la mitjana de la puntuació obtinguda en les dues parts en la proporció indicada. L'assignatura s'aprovarà quan s'hagin superat independentment, amb una nota mínima equivalent de 5 punts sobre 10 cadascuna de les dues parts de l'examen teoricopràctic.

3. DATES DELS EXÀMENS

Seràn les que determini la Facultat de Dret.

4. CONVOCATÒRIES

El nombre de convocatòries està establert en la normativa de permanència.

Tant en els exàmens finals ordinaris com en els exàmens subsidiaris, presentar-se i suspendre o retirar-se després d'haver estat comunicades les preguntes, implica esgotar la convocatòria.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
AVALUACIO PRACTIQUES	30 %	4,5	0,18	4, 5, 6, 7, 8
EXAMEN TEORIC	70%	1,5	0,06	1, 2, 3, 5

Bibliografía

1. Manuals

TEORIA:

- ALARCON CARACUEL, M. R.; GONZALEZ ORTEGA, S. Compendio de Seguridad Social, Tecnos.
- ALMANSA PASTOR, J. M. Derecho de la Seguridad Social, Tecnos.
- ALONSO OLEA, M.; TORTUERO PLAZA, J. L. Instituciones de Seguridad Social, Civitas.
- DE LA VILLA, L.E., DESDENTADO BONETE, A.: Manual de Seguridad Social, Aranzadi, Pamplona.
- RODRIGUEZ RAMOS, MJ; GORELLI HERNANDEZ, J. Sistema de Seguridad Social, Tecnos
- JOSE F BLASCO LAHOZ, "Curso de Seguridad Social I. Parte General", Tirant lo Blanc

PRÁCTICA:

- BENAVIDES VICO, A.: Análisis práctico de las prestaciones de la Seguridad Social, Lex Nova.
- Manual práctico de cotización: Editado por la Tesorería General de la Seguridad Social

2. Recopilacions normatives

- Legislación social básica, Civitas (darrera edició)
- Legislación laboral y de Seguridad Social, Aranzadi (darrera edició)
- Código de la Seguridad Social, Aranzadi (darrera edició)

3. Enllaços web

www.seg-social.es

www.redtrabaja.es